

ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԶԱՆԳՎԱԾԱՅԻՆ ԼՐԱՏՎԱՄԻՋՈՑՆԵՐԸ ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ

ԷԴԳԱՐ ՔԱԼԱՆԹԱՐՅԱՆ

Հանրային կառավարման կարևորագույն բաղադրիչ է պետության և հասարակության միջև հաղորդակցության ապահովումը: Զանգվածային հաղորդակցման միջոցները ժամանակակից հասարակական կյանքի անբաժան մասն են դարձել: Որոշակիորեն սոցիալական վերահսկողություն և կառավարում իրականացնելով՝ ՋԼՄ-ն ազդում է հասարակական կարծիքի ձևավորման վրա, տարածում գիտելիքներ, փորձ ու մշակութային արժեքներ, ազգաբնակչության ամենալայն խավերին տեղեկատվություն մատուցում, կատարում հասարակական հարաբերությունների աջակցման ու ամրապնդման կարևորագույն գործառույթներ և այլն: Ներկայումս տեղեկատվության ապահովումը մեծ դեր է խաղում հասարակական կարծիքի ձևավորման, հանրային ինստիտուտների գործունեության և մարդկային կյանքի հետագա զարգացման հարցերում¹:

ՀՀ անկախացումը և քաղաքական կառավարման ժողովրդավարական ուղու որդեգրումը բազմաթիվ խնդիրներ և մարտահրավերներ առաջադրեցին հայաստանյան հասարակությանը: Նշյալ խնդիրներից առավել կարևոր էր հասարակության ինքնակազմակերպման, հասարակական նոր տիպի հարաբերությունների և դրանց գործունեությունն ապահովող համակարգի ձևավորումը: Մրա հաջող իրականացման համար անհրաժեշտ էր հասարակությունում առկա արժեքների վերանայում, ժողովրդավարության տարածում և կիրառում, ինչպես նաև քաղաքացիական հասարակության ու հանրային կառավարման համակարգի ձևավորում: Սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական արմատական վերաձևումները, որոնք իրականացվում են ամբողջ աշխարհում, պայմանավորում են գործունեության շատ ոլորտների, այդ թվում՝ կառավարման դերի և նշանակության լուրջ փոփոխություններ: Այդ ոլորտների թվում պետք է նշել զանգվածային լրատվության միջոցները: Հասարակության տեղեկացվածության մակարդակի բարձրացումը և զլորալ տեղեկատվական ցանցերի ստեղծումն արմատապես փո-

¹ St' u **Каримова Н. И.** Телевидение как политико-коммуникативный институт формирования имиджа российских политиков // "Казанская наука", 2010, № 8, էջ 848-851:

խում են համաշխարհային տնտեսական, տեղեկատվական հոսքերի պատկերը:

Ժամանակակից աշխարհում փոփոխվող իրադարձությունները ներկայիս տնտեսական և ֆինանսական, գիտական և տեղեկատվական շուկայի աննախադեպ զարգացման հիմք են: Պակաս կարևոր չէ այն, որ զանգվածային լրատվության միջոցները գնալով նորանոր լսարաններ են նվաճում՝ նպատակ ունենալով բավարարել յուրաքանչյուրի տեղեկատվական պահանջներն անհատապես: ՁԼՄ ասելով պետք է հասկանալ հաստատություն, որը ստեղծված է տեղեկատվության բաց, հրապարակային փոխանցման համար՝ օգտագործելով հատուկ տեխնիկական միջոցներ: Անվիճելի է, որ գիտելիք տարածողի և քաղաքական նշանակության տեղեկատվության կրողը ՁԼՄ-ն է²: Մեկ այլ բնորոշմամբ՝ ՁԼՄ-ն ուղղված է հասարակության լայն զանգվածների վրա գաղափարահոգեբանական ազդեցություն ունեցող և լսարանին որոշակի գործողությունների մղող տեղեկատվություն մատուցելուն: Ըստ «Զանգվածային լրատվության մասին» ՀՀ օրենքի³՝ ՁԼՄ են համարվում թերթերը, հանդեսները, փաստավավերագրերը, տեղեկագրերը և պարբերականները, որոնք պարբերաբար հրատարակվում են 100 օրինակից ավելի տպաքանակով, ինչպես նաև հեռուստառադիոծրագրերը, կինովավերագրերը, որոնք հրապարակայնորեն պարբերաբար տարածում են լուրեր և տեղեկություններ:

ՁԼՄ-ն երկրի հանրային կառավարման համակարգի կարևորագույն բաղկացուցիչներից է, որոնք միևնույն ժամանակ ժողովրդավարական համակարգի և քաղաքացիական հասարակության կարևորագույն ինստիտուտներից են, քանի որ հնարավորություն են տալիս բնակչությանն ստանալ և տարածել տեղեկատվություն: Դրանք բարդ, բաց համակարգ ունեցող կառույցներ են, որոնք օժտված են արտաքին և ներքին փոփոխվող միջավայրին նպատակաուղղված հարմարվողականությամբ և ինքնակառավարմամբ, իրենց զարգացման ինքնակարգավորման յուրահատուկ հատկություններով⁴: Հանրային կառավարման համակարգը կենդանի օրգանիզմ է, որտեղ յուրաքանչյուր առանձին օրգան իր դերն ու գործառույթն ունի՝ ի նպաստ ընդհանուրի: Այս համատեքստում սոցիալական ինստիտուտները կարող են ներկայացվել որպես կենսականորեն անհրաժեշտ որոշակի օրգաններ: Նման օրգանիզմում գլխուղեղի դերը կատարում են երկրի իշխանությունները, պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինները՝ արյունատար անոթների դերը, իսկ կենտրոնական նյարդային համակարգի դերն անվերապահորեն պատկանում է ՁԼՄ-ին: Այսինքն՝

² Տե՛ս **Прохоров Е. П.** Введение в теорию журналистики. М., 2002, էջ 21:

³ Տե՛ս «Զանգվածային լրատվության մասին» ՀՀ օրենքը, հոդված 3 (ՀՕ-14, 13. 12. 2003 թ.):

⁴ Տե՛ս **Чижма В. С.** СМИ как подсистема культуры // "Омский научный вестник", 2010, № 3 (88), էջ 254-257:

ԶԼՄ-ն ոչ միայն տեղեկատվություն է հաղորդում, այլև պարտավոր է ժամանակին տեղեկացնել ամբողջ օրգանիզմի տարբեր համակարգերում առկա խնդիրների և թերությունների մասին, մասնավորապես հասարակության մեջ անատող գործընթացները ժամանակին կանխելու և կարգավորելու առումով⁵:

Յուրաքանչյուր ժողովրդավարական, իրավական, օրինական պետության համար անչափ կարևոր է տեղեկատվական ազատությունը: Տեղեկատվությունը ժողովրդավարության «թթվածինն» է: Եթե քաղաքացիները չգիտեն, թե ինչ է կատարվում իրենց հասարակությունում, եթե նրանց ղեկավարների գործողությունները քողարկված են, ապա նրանք չեն կարող ակտիվորեն մասնակցել հասարակական կյանքին: Բացի այդ՝ տեղեկատվությունը կարևոր է ոչ միայն քաղաքացիների համար, այլև լավ կառավարման անհրաժեշտ պայման է⁶:

ՀՀ-ում այսօր զգացվում է հասարակական ինստիտուտների, այդ թվում՝ զանգվածային լրատվության միջոցների գործառույթների ընկալման պակաս, հասարակական գործընթացներին անհատների մասնակցությունը շատ թույլ է: Հանրային կառավարման համակարգի ազատականացման և կայացման հիմքի վրա օբյեկտիվորեն բարձրացել է զանգվածային լրատվության կազմակերպման դերը ներքին տնտեսական հարաբերությունների ճիշտ ձևավորման և ընդլայնման բնագավառում: Անցումը շուկայական տնտեսության հնարավորություն է ստեղծել աստիճանաբար զարգացնելու անկախ լրատվամիջոցներ ունենալու հայեցակարգը, որը հաշվի է առնում երկրում զարգացող տնտեսական հարաբերությունների առաջավոր փորձը:

Հայաստանի ներկա լրատվական դաշտի ձևավորման ընթացքը հարկ է դիտարկել 1985 թ. սկսած, երբ հռչակվեց «վերակառուցումը» և թուլացավ խորհրդային համակարգը: Այդ գործընթացը կարելի է բաժանել մի քանի հիմնական փուլերի.

✓ ազատականացում և ազգայնացում – 1985 թ.-1990-ական թթ. կեսեր,

✓ տպագիր մամուլի ոսկեդար - 1990-ական թթ. կեսեր – 1993 թ.,

✓ ճգնաժամ և փորձություն - 1993-1995 թթ.,

✓ ճգնաժամի հաղթահարում և առաջընթաց - 1996-2001 թթ.,

✓ բարիկադավորում և քարոզչականացում - 2002-2006 թթ.,

✓ ցանցայնացում և մրցակցության աճ – 2007 թ. մինչև այժմ:

Վերջին փուլը կարելի է համարել առցանց մամուլի առաջխաղացման և դրանից բխող փոխակերպումների շրջան : Սկզբնական փուլում առցանց լրատվամիջոցները ՀՀ ներքին կյանքում լուրջ դերակատա-

⁵ Տե՛ս **Wilson T.** Management, information and power: a narrative of the involved manager // Information Processing & Management, 1998, T. 34, № 4, էջ 507-509:

⁶ Տե՛ս **Воскресенский Ю.** Понятие «средства массовой информации»: роль коммуникации и СМИ в политической системе общества // "Юрист", 2005, № 6, էջ 36-39:

րում չունենին, դրանք ստեղծվեցին 2000 թ.-ից սկսած: Երկրում համացանցի մատչելիացմանը զուգընթաց ձևավորվեց նաև առցանց լրատվամիջոցների ներքին լսարանը, և մեծացավ դրանց նշանակությունը⁷:

Վերջին տարիներին, ՀՀ հանրային կառավարման այլ ոլորտներում իրականացվող բարեփոխումներին զուգահեռ, լրատվամիջոցների առավել արդյունավետ գործունեության անհրաժեշտություն առաջացավ, որի կարգավորման առաջնային նպատակն անկախ և բազմակարծիք լրատվամիջոցների խթանումն է՝ այդպիսով ապահովելով բնակչության՝ տարաբնույթ աղբյուրներից տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը: Թեև լրատվամիջոցների ազատության իրավունքը բացարձակ չէ, և որոշ առանձնահատուկ դեպքերում այն կարող է սահմանափակվել՝ պայմանավորված այդ իրավունքի հիմնարար նշանակությամբ, այնուամենայնիվ դրա սահմանափակումները պետք է լինեն հստակ և որոշակիորեն սահմանված՝ օրենքի գերակայության սկզբունքներին համապատասխան: Ցանկացած մարմին, որը լիազորված է կարգավորելու լրատվամիջոցները, պետք է ամբողջապես անկախ լինի կառավարությունից և պաշտպանված՝ քաղաքական և գործարար շրջանակների միջամտությունից⁸:

ՀՀ անկախացումից հետո հեռուստատեսության և ռադիոյի ոլորտում բարեփոխումների համալիր ծրագիր իրականացնելու անհրաժեշտություն առաջացավ, որը այդ ոլորտի գործունեության կարգավորման և հետագա զարգացման հիմք ստեղծեց: Նկատի առնելով հեռուստատեսության առանձնահատուկ դերն ու նշանակությունը, հասարակական կարծիքի ձևավորման վրա ունեցած հսկայական ազդեցությունը, ինչպես նաև հայրենական և սեփական արտադրության հաղորդումների պահանջարկը՝ որոշվեց.

✓ մշակել եթերային նոր քաղաքականություն՝ ապահովելով հեռուստատեսության թեմատիկ բազմազանությունն ու լուսաբանման բազմակողմանիությունը,

✓ կարևորվեց հեռուստատեսության և ռադիոյի դերը հասարակական-քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական, մշակութային, կրթական տեղեկատվության մատչելիության ապահովման, համամարդկային արժեքների տարածման գործում: Որպես առաջնահերթություն նշվեց հեռուստառադիոընկերությունների ազատ գործելու և արտահայտվելու, ինչպես նաև հասարակության օբյեկտիվ ու անաչառ տեղեկատվություն ստանալու իրավունքի պաշտպանությունը,

✓ խնդիր դրվեց հստակեցնել հեռուստառադիոընկերությունների

⁷ Տե՛ս «Բղեղնոգեմները ՀՀ տեղեկատվական տարածքում», Եր., «Նորավանք» ԳԿԶ, 2013 // <http://www.noravank.am/upload/pdf/Idelogeme.pdf>

⁸ Տե՛ս «ՀՀ հեռարձակման ոլորտի օրենսդրության փոփոխությունների նախագծերի մեկնաբանություններ», // <http://www.osce.org/hy/erevan/36892?download=true>

կարգավիճակը, կանոնակարգել դրանց հիմնադրման, արտոնագրման, ղեկավարման կարգը, գործունեության ընթացքում ծագող հարաբերությունները, իրավունքների ու պարտականությունների առաջացման հիմքերը,

✓ խնդիր դրվեց նաև առավել թափանցիկ դարձնել հեռարձակման արտոնագրի տրամադրման գործընթացը՝ ապահովելով լրատվության միջոցների ազատությունը, անկախությունն ու բազմազանությունը:

Այս խնդիրների ու մտադրությունների իրագործման նպատակով «Հեռուստատեսության և ռադիոյի մասին» ՀՀ օրենքի հիման վրա 2001 թ. ստեղծվեց Հեռուստատեսության և ռադիոյի ազգային հանձնաժողովը (ՀՌԱՀ), որն իրականացնում է գործադիր գործառույթներ և համարվում է պետական անկախ մարմին⁹: Հանձնաժողովի նպատակն է ապահովել հեռարձակվող լրատվության միջոցների ազատությունը, անկախությունը և բազմազանությունը, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով արտոնագրումը, ինչպես նաև վերահսկել հեռուստառադիոընկերությունների գործունեության համապատասխանությունը օրենսդրության և լիցենզիայի պայմաններին՝ դրանով իսկ ապահովելով յուրաքանչյուրի խոսքի ազատության իրավունքի իրականացումն ու պաշտպանությունը: Հանձնաժողովի առաջին կազմը նշանակվել է 2001 թվականի մարտի 19-ին՝ ՀՀ Նախագահի ՆՀ-839 հրամանագրով: Այն բաղկացած է ութ անդամից. անդամների կեսը վեց տարի ժամկետով ընտրվում է Ազգային ժողովի կողմից, իսկ մյուս կեսին նշանակում է ՀՀ Նախագահը¹⁰:

Պետական կառավարման համակարգի և ՋԼՄ-ի փոխհարաբերությունները բնութագրվում են մի շարք ներքաղաքական, տարածաշրջանային և այլ հանգամանքներով ևս: 1995 թ. ընդունված ՀՀ Սահմանադրությամբ ՀՌԱՀ-ի ձևավորման մենաշնորհը պատկանում էր ՀՀ Նախագահին, նոր Սահմանադրությամբ դրանք բավականին փոփոխություն են կրել. այժմ ամրագրվում է, որ հեռարձակվող լրատվամիջոցների ազատության, անկախության և բազմազանության ապահովման նպատակներից ելնելով՝ օրենքով ստեղծվում է անկախ կարգավորող մարմին, որի անդամների կեսը վեց տարի ժամկետով ընտրվում է Ազգային ժողովի, իսկ մյուս կեսը նշանակվում է ՀՀ Նախագահի կողմից՝ վեց տարի ժամկետով: Ազգային ժողովն այդ մարմնի անդամներին ընտրում է պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ¹¹:

Հեռուստառադիոհեռարձակման արտոնագրումն իրականացվում է ռադիոյի և հեռուստատեսության մասին ՀՀ օրենսդրությանը համա-

⁹ Տե՛ս ՀՌԱՀ պաշտոնական կայք՝ <http://www.tvradio.am>

¹⁰ Տե՛ս <http://www.tvradio.am/hrah.html>

¹¹ Տե՛ս ՀՀ Սահմանադրություն, հոդված 83.2, 2005 թ.:

պատասխան¹²: ՁԼՄ-ի իրավական կարգավիճակը, դրանց հիմնադրման, աշխատանքների կազմակերպման և գործունեության դադարման հիմքերն ու կարգը սահմանված են 2003 թ. դեկտեմբերի 13-ին ընդունված «Զանգվածային լրատվության մասին» ՀՀ օրենքով: Նման օրենք ունեն ԱՊՀ անդամ բոլոր պետությունները:

Ցանկացած պետական մարմին, որը լիազորված է կարգավորելու լրատվամիջոցների գործունեությունը, պետք է ամբողջովին անկախ լինի կառավարությունից և պաշտպանված լինի քաղաքական ու գործարար շրջանակների միջամտություններից: Հակառակ դեպքում լրատվամիջոցների կարգավորումը հեշտությամբ կդառնա քաղաքական կամ առևտրային նպատակներով չարաշահման առարկա¹³: Անկախ հանրային հեռարձակումը ժողովրդավարության¹⁴ հիմնական հատկանիշներից է, որն անհրաժեշտ է ընտրությունների ազատությունը և թափանցիկությունն ապահովելու, ատելություն պարունակող ելույթների դեմ պայքարելու և երկրի փոքրամասնությունների մշակութային ժառանգությունը պաշտպանելու համար՝ օբյեկտիվ նորություններ առաջարկելու և բարձրորակ ծրագրեր հեռարձակելու միջոցով:

Եվրոպայի խորհրդին անդամակցությունից ի վեր Հայաստանն ստանձնել է մի շարք պարտավորություններ, որոնք ամրագրված են հատուկ հուշագրում: Եվրոպայի խորհրդի կանոնադրության 3-րդ հոդվածի համաձայն՝ յուրաքանչյուր անդամ պետք է ընդունի օրենքի գերակայության և իր իրավագործության սահմաններում բոլոր անձանց՝ մարդու իրավունքներով և հիմնարար ազատություններով օժտված լինելու սկզբունքները, ինչպես նաև համագործակցել արդյունավետ և բարեխիղճ՝ Խորհրդի նպատակին հասնելու համար (Եվրոպայի խորհրդի կանոնադրություն, 1949 թ.)¹⁵: Պետության կողմից մշակված օրենսդրական դաշտի կատարելագործման շնորհիվ ՀՀ-ում 2016 թ. հունվարի 1-ից կգործի թվայնացված հեռարձակում՝ ապահովելով առավել արդյունավետ կառավարման ընթացակարգեր:

Սկսած 2000-ական թթ.-ից՝ Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովը՝ ընդունել է ՀՀ-ին վերաբերող բազմաթիվ բանաձևեր՝ նվիրված լրատվամիջոցների ոլորտի կարգավորմանը: Ընդունվեցին մի քանի բանաձևեր, որոնք պետք է հաշվի առնեն ՀՀ կառավարությունը՝ ոլորտում բարեփոխումներ իրականացնելու համար (ԵԽԽՎ-ն Հայաստանի ստանձնած պարտավորությունների և հանձնառությունների

¹² Տե՛ս ՀՀ օրենքը «Զանգվածային լրատվության մասին», հոդված 4, կետ 2 (ՀՕ-14, 13. 12. 2003 թ.):

¹³ Տե՛ս ՁԼՄ-ի ազատության հարցերով ԵԱՀԿ ներկայացուցչի գրասենյակի կայքում՝ <http://www.osce.org/fom>

¹⁴ Ավելի մանրամասն տե՛ս **Ա. Ս. Ալեքսանյան**, Քաղաքացիական ժողովրդավարական որպես քաղաքացիավարական գործոն, // Բանբեր Երևանի համալսարանի. Միջազգային հարաբերություններ, Քաղաքագիտություն», 2013, № 141.6, էջ 24-34:

¹⁵ Տե՛ս <http://www.coe.int/hy/web/yerevan/the-coe/about-coe/overview>

կատարման վերաբերյալ 1304 (2002 թ.) բանաձև, 2004 թվականի հունվարի 27-ի 1361 բանաձև, 2007 թվականի հունվարի 23-ի 1532 բանաձև, 2008 թվականի ապրիլի 17-ի 1609 բանաձև, 2009 թ.-ի հունվարի 27-ի 1643 բանաձև և այլն)¹⁶: ՀՀ-ում այդ ոլորտում իրականացվող բարեփոխումներն սկզբնական շրջանում այնքան էլ գոհացուցիչ չէին՝ հետագայում արձանագրվեց որոշ առաջընթաց: Օրենսդրական բարեփոխումները միշտ չէ, որ կշռադատված են լինում: Հաճախ դրանք չեն ունենում անհրաժեշտ ներգործություն, ինչն արժեզրկում է այդ կարգի նախաձեռնությունների բուն գաղափարը: Օրենքների անկատարությունն այսօր որոշակի խոչընդոտներ է ստեղծում ՁԼՄ-ի զարգացման համար:

Այսպիսով, չնայած վերջին շրջանում իրականացված լուրջ բարեփոխումներին՝ այսօր ՀՀ-ում վաղ է խոսել ազատ, անկախ, արդյունավետ, վերահսկող չորրորդ իշխանության լիարժեք գործունեության մասին: Կան շատ խնդիրներ. օրինակ՝ օրենսդրական դաշտի թերի լինելը, տակավին լուծված չէ հեռարձակման արտոնագրման տրամադրման գործընթացը, դրանց տրամադրումը և երկարաձգումը սահմանող չափանիշը պետք է հստակ նշվի օրենքում: Մեր իրականության մեջ տարածված է նաև զանգվածային լրատվամիջոցների միջև խտրականություն դնելը՝ ՀՀ օրենսդրությունը պետք է ապահովի յուրաքանչյուր ՁԼՄ-ի համար համահավասար հնարավորություն: Ամենօրյա աշխատանքի ընթացքում իշխանական թևերն առանց հիմնավոր պատճառաբանության հաճախ խուսափում են լրագրողներին տեղեկատվություն տրամադրելուց: ՀՀ-ում հիմնականում զարգացում է ապրում կուսակցական մամուլը, ինչը լավատեսական կանխատեսումների առիթ չի տալիս, և մամուլի իրական անկախությունն ապահովելու համար հավանաբար դեռ երկար ժամանակ կպահանջվի: Երբեմն հեռարձակվում են հասարակության լայն խավերի վրա ուղղակի բացասական ազդեցություն թողնող (սոցիլական և ընտանեկան ուղղվածության տարբեր հեռուստասերիալներ, ֆիլմեր, քննարկումներ և այլն) հաղորդումներ: Հասարակության գիտակցության բարձրացման, պետականամետ մտածելակերպի խրախուսման ու ամրապնդման, բարոյական, հայրենասիրական և ազգային արժեհամակարգի կարևորմանը նպաստող հաղորդումները պետք է դառնան հանրային հեռարձակման հիմնական նպատակը:

Այս ամենով հանդերձ, ՀՀ պետական կառավարման համակարգում վերջին տարիների բարեփոխումները զանգվածային լրատվության միջոցների գործունեության համար դրական լուրջ նախադրյալներ ապահովեցին, սակայն համակարգն առավել արդյունավետ դարձնելու համար դեռևս շատ անելիքներ կան:

¹⁶ Այս մասին տե՛ս ԵԽԽՎ-ի պաշտոնական կայքում՝ <http://assembly.coe.int/nw/Home-EN.asp>

Բանալի բառեր – ՁԼՄ-ի պետական կառավարման ընթացակարգեր, ՁԼՄ-ի իրավական կարգավիճակ, հանրային կառավարում, քաղաքացիական հասարակություն, օրենսդրական բարեփոխումներ, հասարակական ինստիտուտներ, պետական կառավարման արդյունավետություն

ЭДГАР КАЛАНТАРЯН – СМИ в системе государственного управления РА. – Недавние реформы, затронувшие деятельность СМИ в Армении, отмечены высокой эффективностью. СМИ – важный компонент в системе государственного управления любой страны. При этом как источник получения и распространения информации они остаются среди главных институтов демократической системы и гражданского общества. Последние предполагают сложную открытую структуру, самоуправление и умение приспособиться к изменениям внешней и внутренней среды. Несмотря на последние реформы, средствам массовой информации Армении все ещё недостаёт эффективности, особенно в законодательной сфере, что немаловажно для улучшения государственного управления.

Ключевые слова: *процедуры государственного управления СМИ, правовой статус СМИ, общественное управление, гражданское общество, законодательные реформы, общественные институты, эффективность государственного управления*

EDGAR KALANTARYAN – The Role of Media in the Public Governance of RA. – The recent reforms concerning activities of Media in the system of public administration of RA were marked by high efficiency. One of the most important elements of public administration system in any country is the Media. At the same time, it is one of the most important institutions of the democratic system and civil society as it assumes the possibility of receiving and sending information. The Media are open and complicated structures that possess targeted adaptation as a result of changing realms, and self-government, with its self-regulative features. Thus, besides the clarification and enhancement of the Media's public administration procedures, it will be possible to contribute in the state government efficiency of the RA, widening the civic rationality scale. Despite recent reforms, yet there are some problems of efficiency in the Media governing process in the public administration system of RA, especially in the legislative aspects, which is much more important for improving the governance.

Key words: *procedures for public administration of the mass media, legal status of the mass media, public administration, civil society, legislative reform, public institutions, effectiveness of state administration*